

Sessió 2. Feu fotografies

Objectius de la sessió

De vegades l'única manera de fer camí és caminant. En fotografia, en qualsevol de les seves vessants, cal deixar sovint de banda el que diuen els grans autors i autors i donar pas a la pròpia experiència, per arribar a dominar-ne els aspectes bàsics i alhora experimentar per saber com dominar unes habilitats mínimes que aportin idees per transmetre a l'alumnat.

El coneixement del material amb què es treballa és bàsic perquè en pugueu treure rendiment. Malgrat que el món de les cases comercials sembla gran i inabastable, el domini de certes característiques i peculiaritats comunes de les càmeres fotogràfiques farà que arribeu a la conclusió que la pràctica i el coneixement d'uns factors bàsics són suficients per enfrontar-vos a qualsevol de les màquines del mercat sense por.

Això no obstant, prendreu com a referència de treball les màquines de què disposeu als centres educatius. És un punt bàsic de partida per poder posteriorment exportar-ne les característiques a qualsevol altra, enmig d'un mercat que proveeix tota mena d'aparells amb tota mena de prestacions.

Cada cop és més fàcil fer fotografies. Cada cop són menys les cases comercials que venen rodets. El món del digital s'ha imposat sobre qualsevol altre mètode de treball. Cal recordar, però, que la quasi totalitat de termes i mètodes de treball fotogràfics van néixer sota la llum del negatiu i del món analògic, de qual el digital ha sabut aprofitar l'experiència i les peculiaritats per convertir-lo en un mètode electrònic senzill.

Continguts

- Analògic i digital
- La càmera Sony Mavica
- La càmera Sony Cyber shot

Desenvolupament

1. Analògic *versus* digital

S'ha discutit molt sobre la conveniència d'usar el sistema analògic (el rodet de fotos de tota la vida) o el digital. Ambdós sistemes de treball s'han consolidat mitjançant el més bo que han sabut reunir. El que ha afavorit l'espectacular increment actual de la fotografia ha estat l'apropament que ha pogut fer cap al gran públic degut a la facilitat de treball, de creació i de disponibilitat que permet el sistema digital.

Ja no cal esperar hores o dies per a un revelat; ha nascut un nou mètode de treball. Les comparacions entre els dos sistemes de treball han esdevingut inútils a causa de la poca utilització de rodets i de la gran acceptació del digital entre el gran públic.

Models de càmeres "analògiques"

2. Compactes *versus* rèflex

El món analògic ha deixat per a la posteritat la classificació que es fa servir per definir els dos grans móns de les tipologies de les màquines de fer fotografies. No és l'únic criteri de classificació, però sí el principal.

A grans trets es pot parlar de dos grans tipus de càmeres de fotos: les compactes i les rèflex. La diferència bàsica, encara que n'hi ha d'altres, és que les rèflex són càmeres que tenen objectius intercanviables

A causa de la davallada de preus, les càmeres rèflex ja no estan destinades únicament al camp professional.

Una altra manera de distingir-les és classificar-les entre formals i pràctiques. Aquest quadre resumeix les principals diferències entre rèflex i compactes en aquest camp.

Diferències pràctiques entre rèflex i compactes		
	Rèflex	Compactes
Qualitat	Una mica millor	Cada cop més bona
Objectius	Canviables	Fixos
Preu	Més cares. Es paga la novetat	No tan cares, però compte amb la butxaca
Ampliable	Es pot millorar l'equip	No té capacitat de millora, generalment
Pantalla	No es veu la imatge fins que està feta, cal mirar pel visor per fer la foto, no l'ensenya per pantalla	Es pot fer la foto mirant per la pantalla

Diferències formals entre rèflex i compactes		
	Rèflex	Compactes
Objectius	Intercanviables en càmeres de la mateixa marca	No es poden canviar
Velocitat	Adaptable	No estan pensades per treballar en mode manual
Diafragmes	Els clàssics	No estan pensades per treballar en mode manual
Flaix	Possibilitat d'habilitar-ne un d'extern professional	No tenen capacitat, generalment, per a un flaix extern
Comandaments	Quantitats de botons i rodets	Bastants botons

Una càmera compacta digital

Una càmera rèflex digital

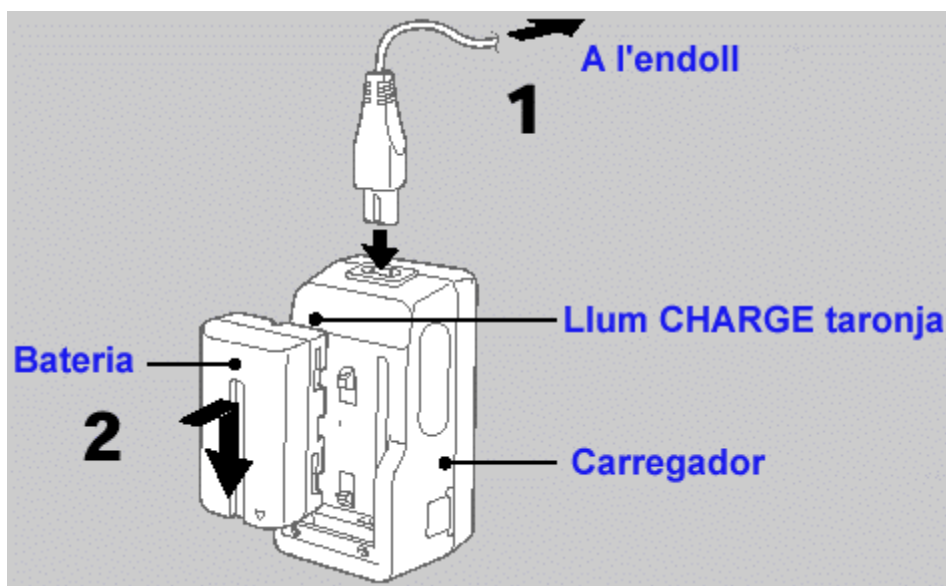
Pràctica 1 Les primeres fotos

Si teniu una càmera digital Sony Mavica FD 75 (dotació del Departament d'Educació) al centre, feu la següent pràctica, que conté un seguit de pràctiques complementàries que us poden ser d'utilitat.

Si no teniu la Mavica, en podeu usar una altra del centre, o particular, només cal que sigui digital. Feu una fotografia i deseu-la en format JPG a la vostra carpeta de treball, amb una resolució de 72 ppi i unes mides màximes de 400 píxels d'alçada o d'amplada (de moment feu la foto, després ja veureu com heu de fer els canvis). Segurament que haureu de fer aquests ajustaments amb el Gimp, perquè moltes càmeres obtenen imatges amb paràmetres de mides i resolució molt superiors, i això representa un pes innecessàriament gran per a la presentació de la imatge en pantalla.

A. Abans de fer la foto

Carregueu les bateries. Per fer-ho, feu servir el carregador de bateries.

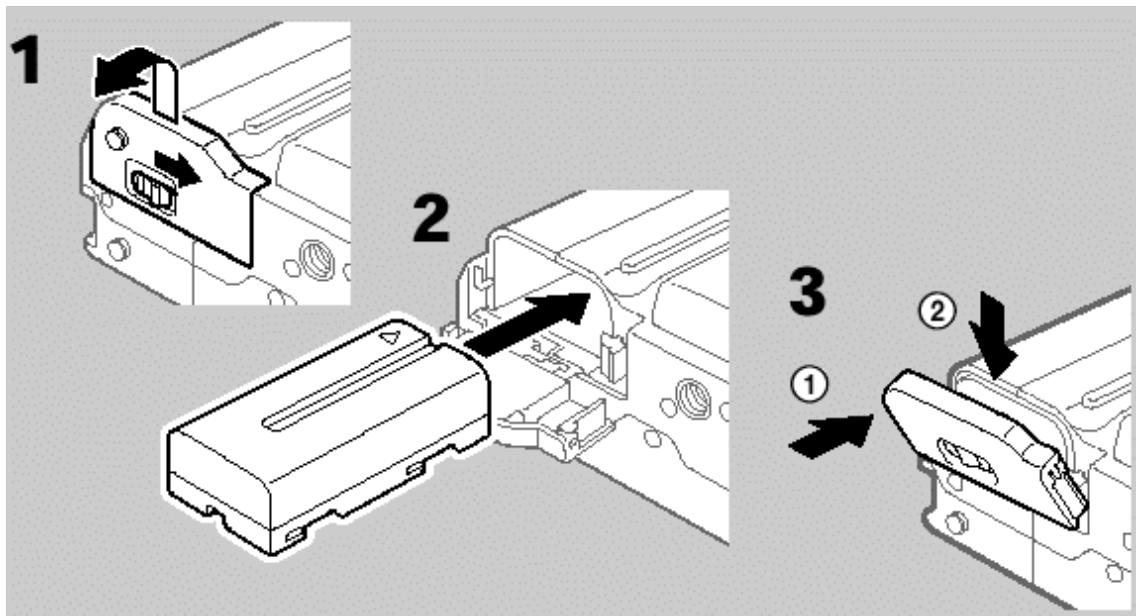

- 1. Connecteu el fil d'alimentació a l'endoll.
- 2. Fiqueu la bateria en el sentit de la fletxa (cap a baix) fins que sentiu un "clic".

Per treure la bateria cal fer-la lliscar cap amunt.

El temps de càrrega pot variar segons el model de bateria. Normalment és entre una hora i mitja i dues hores.

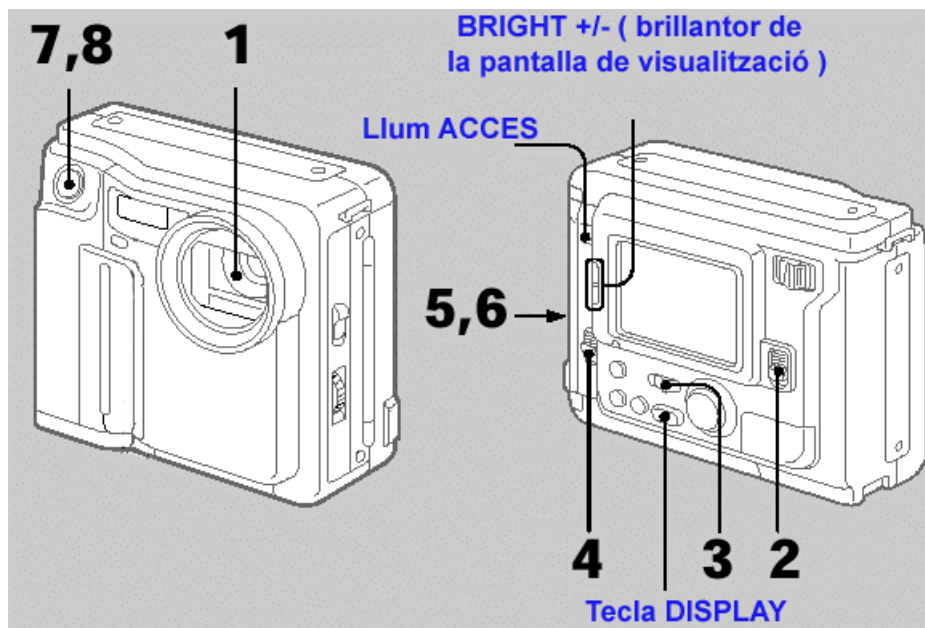
B.- Introducció de la bateria a la càmera

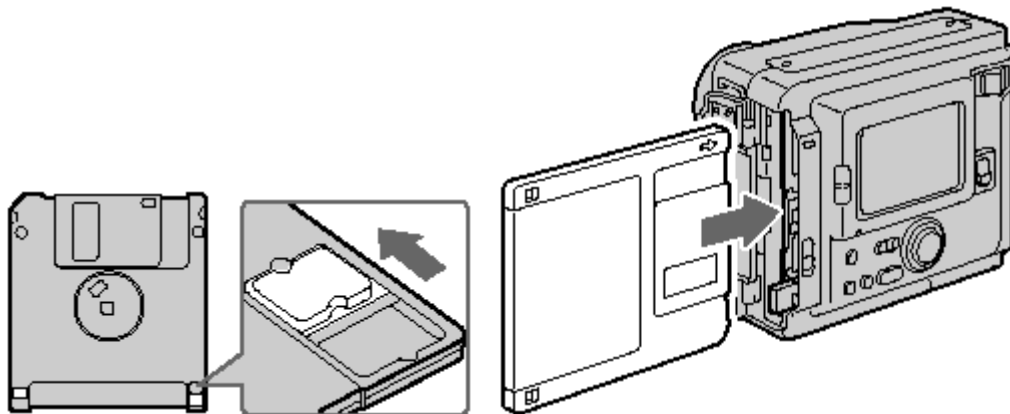
- 1.- Obriu el compartiment que hi ha a la part inferior de la càmera fent baixar la tapa en el sentit que indica la fletxa del gràfic.
 - 2.- Fiqueu la bateria dins el seu compartiment.
 - 3.- Pugeu la tapa i assegureu-vos que queda tancada escoltant el “clic”.
- Per treure la bateria cal operar al revés, tot vigilant que no caigui a terra.

C.- Enregistrament d'imatges

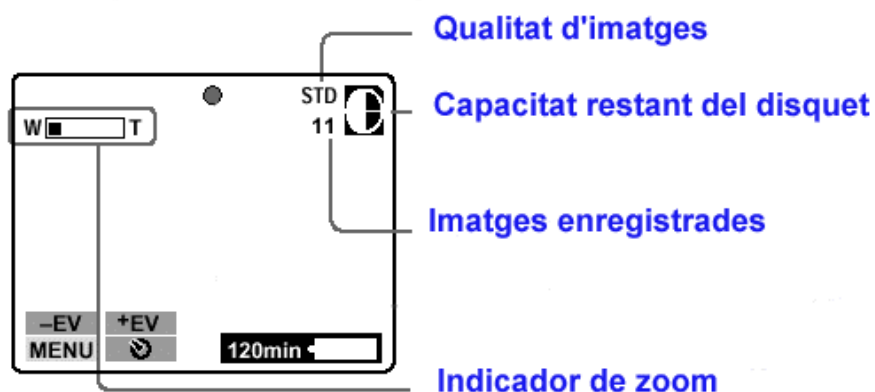
Assegureu-vos que teniu a mà un disquet de 3,5 polzades, 2HD (1,44 Mb).

- 1. Traieu la tapa de l'objectiu.
- 2. Moveu el comandament **Power** per connectar l'alimentació de la càmera.
- 3. Poseu **Play|Camera** en càmera.
Per la pantalla del visor electrònic apareixeran les imatges del que esteu captant en aquell moments.
- 4. Agafeu el disquet i comproveu que no està protegit d'escriptura. Per ficar-lo a la càmera, moveu **Open** en el sentit de la fletxa. El compartiment dels disquets s'obrirà i la pantalla es tornarà blava.
- 5. Fiqueu el disquet dins la càmera com indica el gràfic. Heu de sentir un "clic" final (com en un PC).

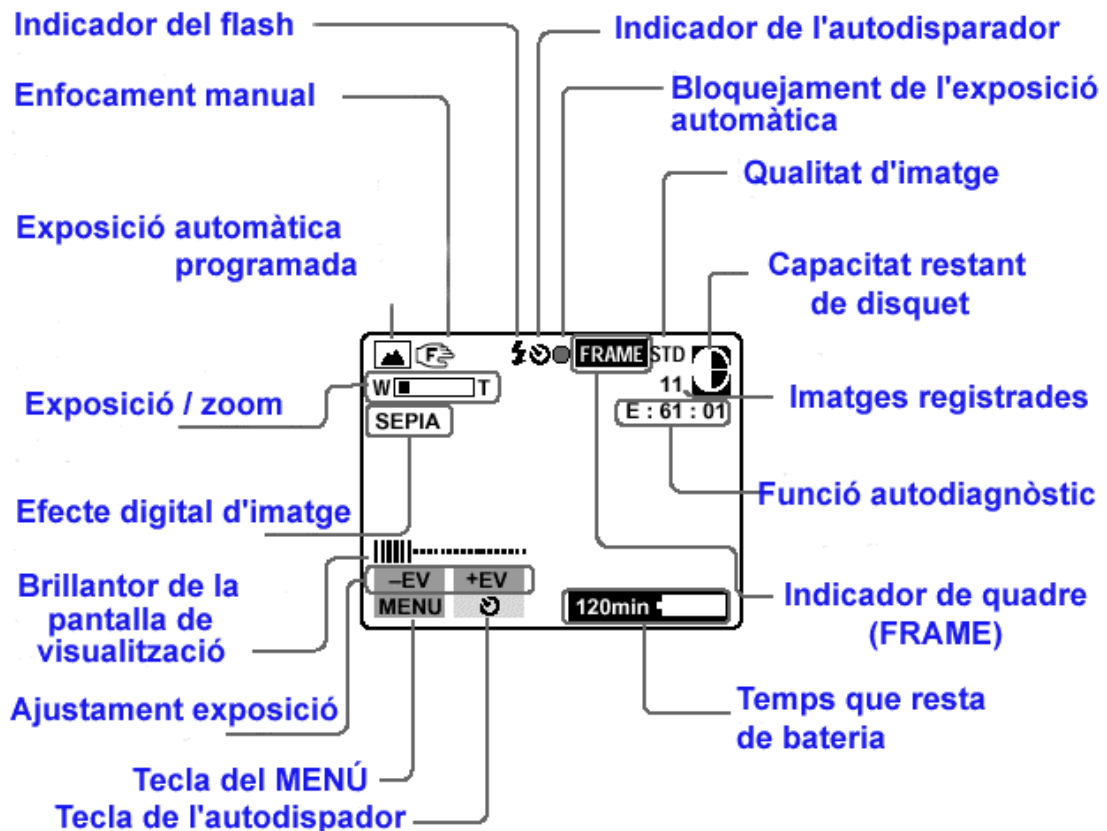
- 6. Tanqueu el compartiment del disquet i mireu per la pantalla del visor electrònic.

- 7. Premeu el botó disparador fins a la meitat del recorregut. D'aquesta manera els ajustaments es faran de forma automàtica.
8. Premeu a fons el disparador. La imatge s'enregistrà al disquet. La llumeta **Access** farà pampallugues, l'indicador de capacitat restant del disquet donarà voltes i apareixerà a la pantalla la paraula **Recording**.

D. Les indicacions visuals

Els indicadors que veureu a la pantalla no s'enregistren als disquet:

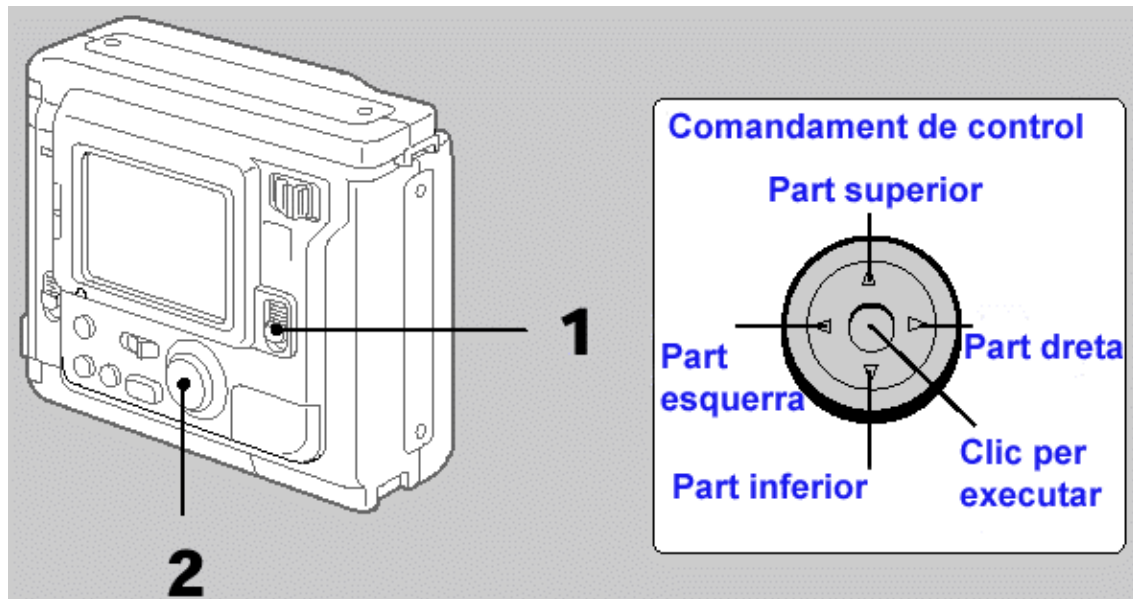
- Per fer desaparèixer les indicacions cal prémer **Display**. No tots els indicadors desapareixeran.

Pràctica 2. La Mavica 75 en detall

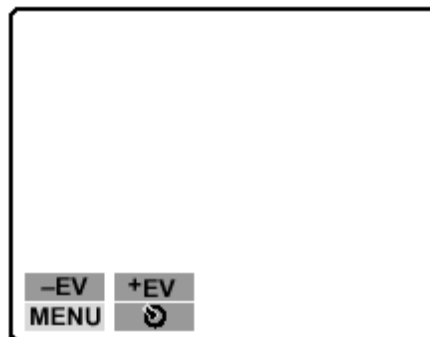
1. Funció del comandament de control

Es poden seleccionar els elements (ítems) de control que apareixen a la pantalla de cristall líquid prement la part superior, inferior, esquerra o dreta del comandament de control. Quan se selecciona un ítem, el seu color canvia de blau a groc. Per executar la selecció, cal prémer al mig del comandament.

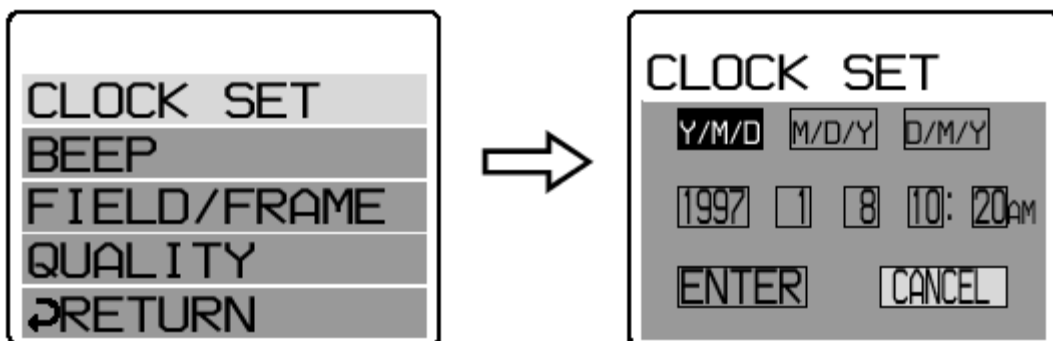

2. Per posar el rellotge en hora:

- 1. Engegeu la càmera prement **Power**.
- 2. Seleccioneu **Menu** amb el comandament de control i feu clic.

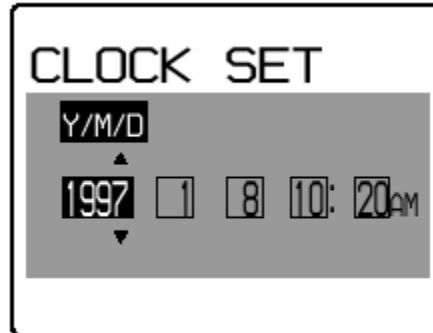
- 3. Seleccioneu **Clock Set** amb el comandament de control i feu clic.

- 4. Seleccioneu la visualització que us interressi amb el comandament de control i feu clic:

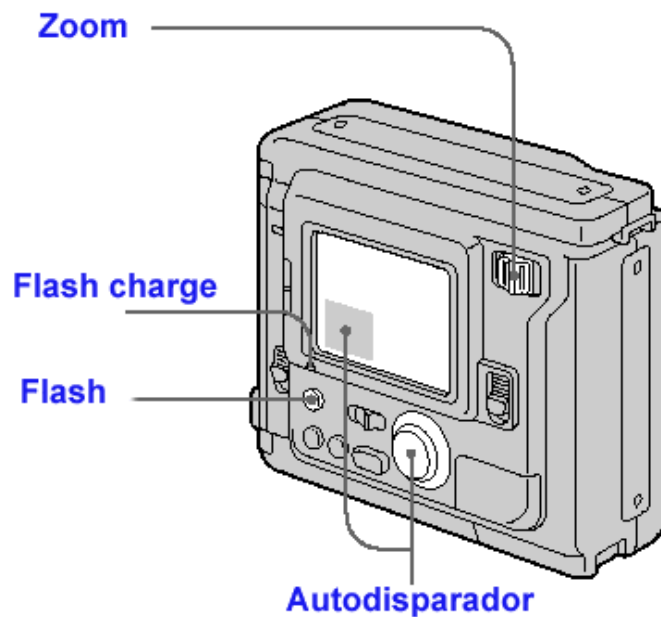
Y|M|D (any|mes|dia)
M|D|Y (mes|dia|any)
D|M|Y (dia|mes|any)

- 5. Seleccioneu data i hora amb el comandament de control i feu clic. L'ítem que s'ha de canviar s'indica amb fletxes dalt/baix.

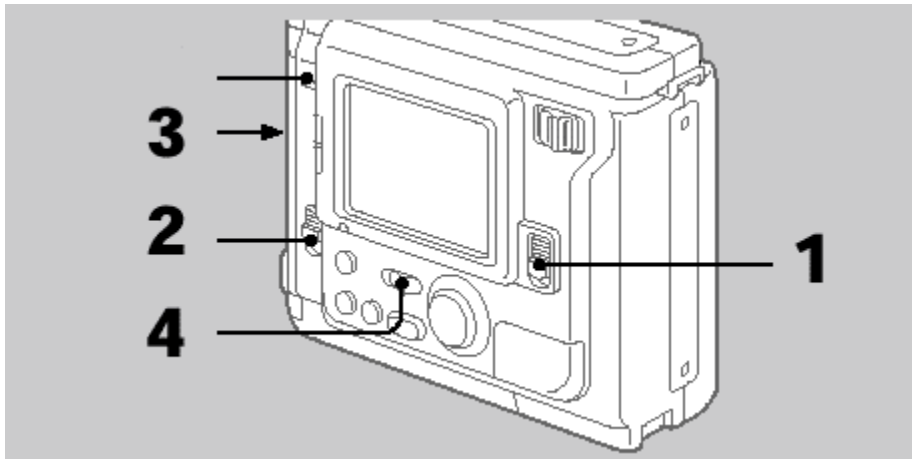
- 6. Feu **Enter** amb el comandament de control.

3. El flaix, el zoom i l'autodisparador

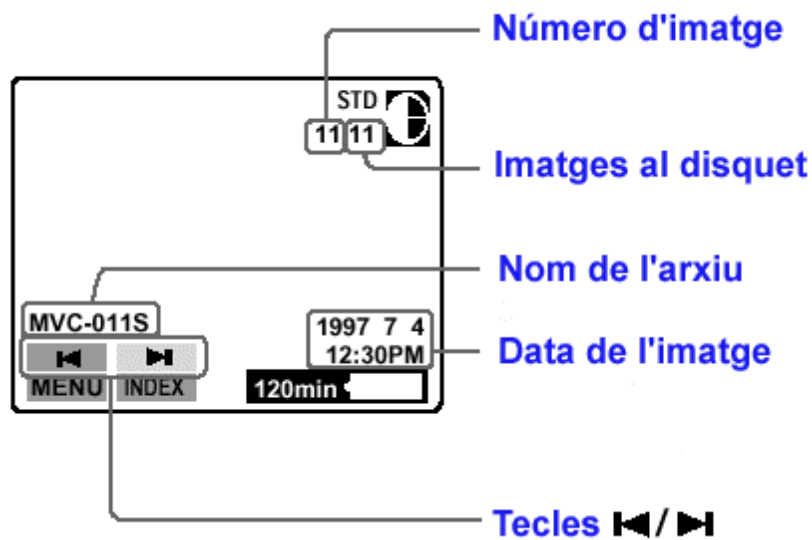

- Zoom. El costat T serveix per acostar la imatge. El costat W, per allunyar-la.
- Premeu **Flash**. Quan el llum *Flash Charge* fa pampallugues, vol dir que ja està llest. Per desactivar-lo, cal tornar a prémer-lo.
- Autodisparador. Seleccioneu la icona amb el comandament de control i feu clic. Uns 10 segons després es dispararà la foto.
- Seleccioneu un motiu i feu-ne una foto amb flaix i una altra sense. Observeu la diferència entre les dues fotografies.

4. Mirar les imatges fetes per pantalla

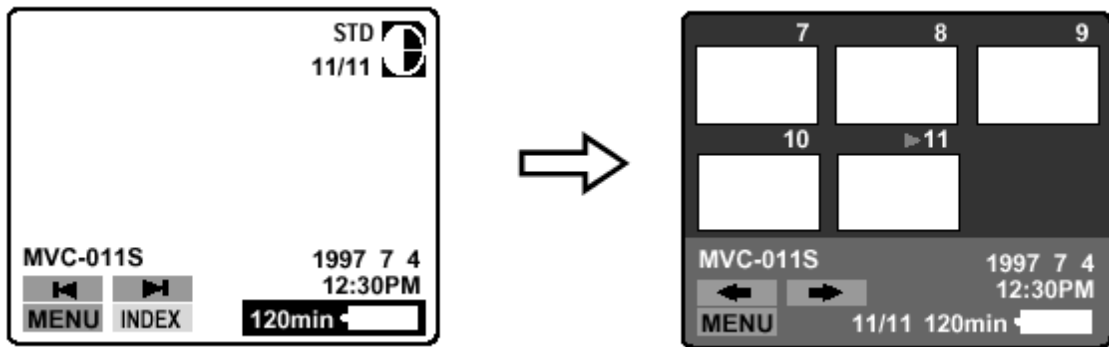

- 1. Connecteu la càmera movent **Power**.
- 2. Obriu la tapa del disquet amb **Open**.
- 3. Fiqueu el disquet i tanqueu la tapa.
- 4. Poseu la càmera en mode **Play**.
- 5. Seleccioneu les fletxes amb el comandament de control i feu clic.

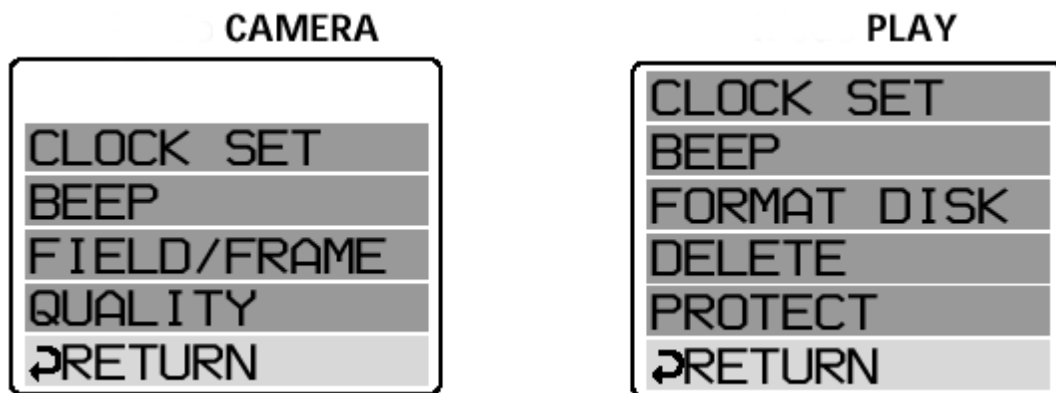
5. Per reproduir simultàniament sis imatges enregistrades per pantalla

Seleccioneu **Index** amb el comandament de control i després feu clic.

Canvi dels ajustaments

1. Seleccioneu **Menu** amb el comandament de control i feu clic.

2. Seleccioneu l'ítem desitjat amb el comandament i feu clic.

3. Canvieu l'ajustament i feu clic.

- **Quality (Qualitat).** Pot ser **Standard** o **Fine**. Amb **Standard** la qualitat és normal i es poden registrar unes 30 o 40 imatges per disquet. Amb **Fine** la qualitat és més alta i es poden enregistrar unes 15 o 20 imatges per disquet.
- **Field (Camp).** Amb **Field** la càmera compensa els cops que rep durant l'enregistrament. Amb **Frame (Marc)** no s'ha de moure la càmera.
- **Protect (Protecció).** Per protegir les imatges i no poder-les esborrar.
- **Delete (Esborrar).** Per esborrar les imatges del disquet.
- **Format.** Com si fos un PC, cal donar format al disquet abans de començar a registrar cap imatge. Des de la càmera es pot realitzar aquesta operació.
- **Beep.** Fa que quan es premin les tecles soni un "sorollet".
- **Clock Set.** Per ajustar l'hora

Efectes d'imatge

Seleccioneu **Picture Effect** per seleccionar l'efecte d'imatge desitjat.

- **Pastel:** accentua el contrast i ofereix a la imatge colors, com als dibuixos animats.
- **Negative art:** el color i la brillantor de la imatge s'inverteix.
- **Sepia:** les imatges adquireixen aquesta tonalitat.
- **B & W:** imatge monocroma.

Pràctica 3. Veure els resultats a l'ordinador. Instal·lació del Gimp

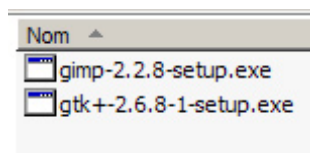
Je heu fet algunes fotografies que heu desat al disquet de 3,5. Les podeu veure a l'ordinador a través de molts programes. El més bàsic és el programa Gimp.

En cas que no tingueu instal·lat el Gimp a l'ordinador, consulteu el curs D34.

Tot seguit es donen unes breus explicacions per si us el voleu instal·lar.

1. Aneu a la plana <http://www.softcatala.org/prog145.htm> En aquesta plana teniu la darrera versió del Gimp en català. També teniu l'eina a <http://jasper.xtec.net:7451/cdweb> o al disc de materials.

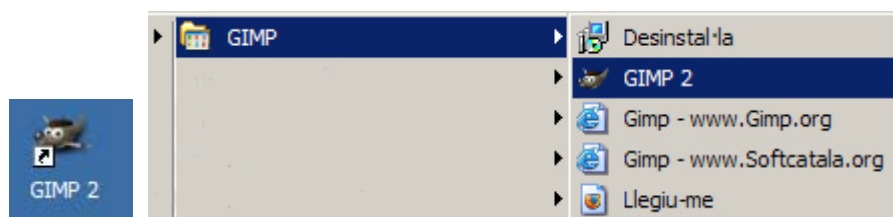
2. Una vegada tingueu l'arxiu al vostre disc dur, cal que el descomprimiu. Veureu dos arxius:

3. Executeu l'arxiu gtk+2681-setup.exe, o la versió que us heu baixat o tingueu. Cal executar aquest arxiu primer. Només cal que tingueu present triar l'idioma "català" durant la seva execució. Instal·la les biblioteques necessàries abans de la mateixa instal·lació del Gimp.

4. Executeu ara el següent arxiu, el propi de la instal·lació del Gimp, el Gimp-228.exe, o la versió de l'arxiu que estigui disponible en aquests moments. Només cal parar atenció a triar la instal·lació en català.

5. Ja el tindreu preparat per funcionar. Podeu executar ja el Gimp des d'una drecera de l'escriptori o des del menú principal:

6. S'obren dues finestres: una de principal amb les eines de gestió de fitxers i una altra amb els grups de diàlegs i opcions. Quan obriu una imatge també s'obre una tercera finestra.

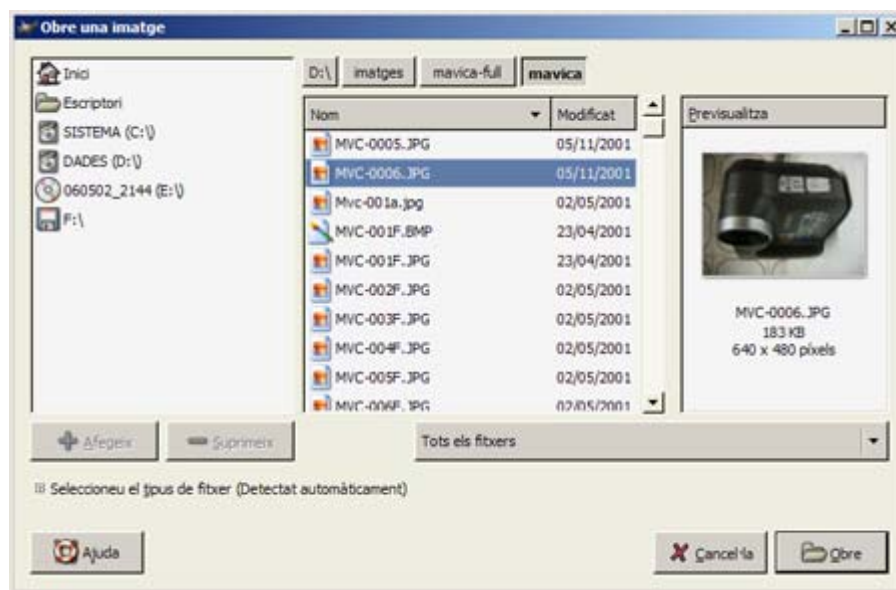

Pràctica 4 .Veure els resultats a l'ordinador. Obrir una imatge de la Mavica 75

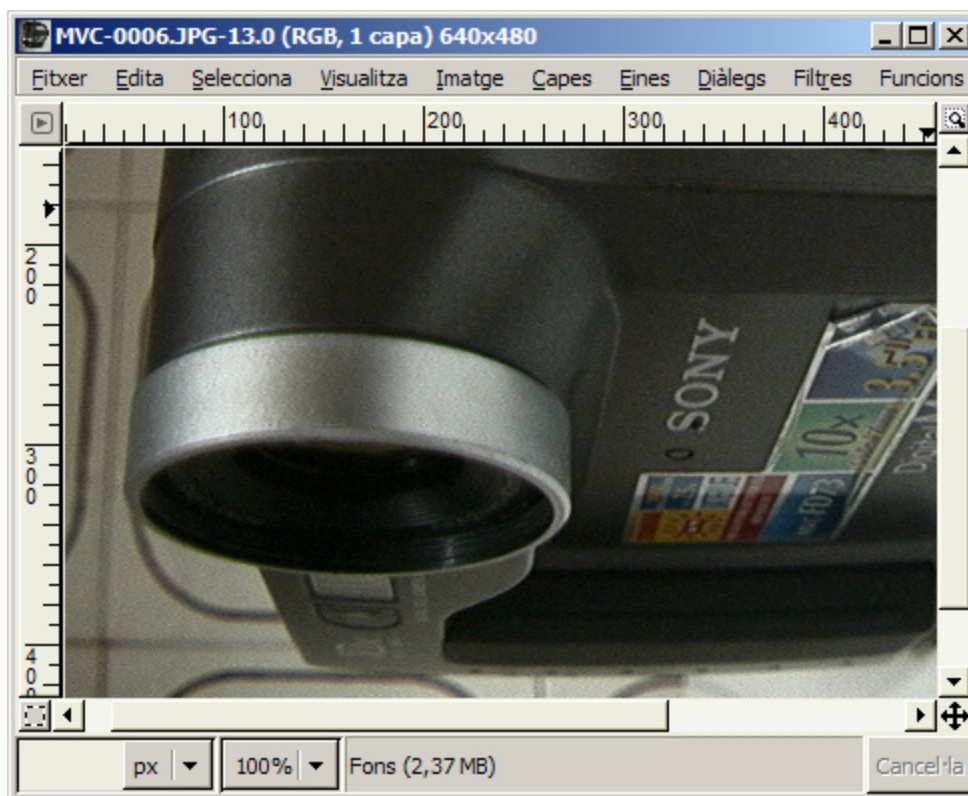
1. Si heu fet les pràctiques amb la Mavica FD75:
 - Traieu el disquet de la Mavica i poseu-lo al lector de disquets de l'ordinador.
 - Obriu el Gimp.
 - Obriu una nova imatge amb l'opció:

2. Apareix una finestra de diàleg on podeu seleccionar, a l'esquerra, el disc o unitat que feu servir. Al mig, hi teniu el directori o carpeta del disc o unitat; a la dreta, apareix una visualització prèvia de l'arxiu seleccionat, i les dades principals d'aquest arxiu.

3. Un cop heu localitzat la foto, feu clic al botó **Obre**, a baix a la dreta, i se us obrirà una finestra amb la fotografia seleccionada.

Pràctica 5. Altres càmeres. La Mavica 200

Fins ara s'ha vist específicament la Mavica 75, que és la que majoritàriament hi ha als centres educatius. A la segona sessió s'explica amb més detall com fer funcionar altres models específics. En aquesta primera sessió, però, s'explica amb detall com fer la primera fotografia 2 amb altres models de càmera i com veure-la per l'ordinador.

Feu la pràctica amb la Mavica 200. Aquesta càmera és essencialment igual que la Mavica 75. Les dues grans diferències entre el model 75 i el model 200 són:

- * Una resolució d'imatge superior
- * L'enregistrament en pastilla de memòria (*memory stick*), a més de fer-ho en disquet.

A la segona sessió se n'expliquen més detalls, però bàsicament el procés de realització de la fotografia és similar al que segueix la Mavica 75.

1. Un cop carregada la bateria, fiqueu-la dins el seu compartiment:

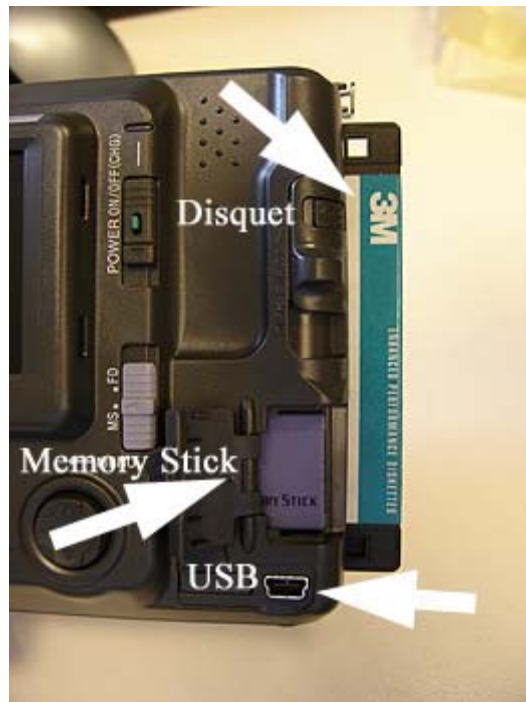
2. Engueueu la càmera desplaçant **Power** a **On**.

3. Podeu enregistrar les fotografies al disquet o a la pastilla de memòria (*memory stick*).

4. Feu la fotografia.

5. Podeu traspasar la informació a l'ordinador a través de tres mitjans: el disquet, la pastilla de memòria (*memory stick*) i el port USB si heu fet servir la pastilla de memòria.

6. Si feu servir la pastilla de memòria, heu d'utilitzar el fil USB que teniu a la capsa de la màquina per passar la informació a l'ordinador. Recordeu que la punta més estreta es posa a la càmera i la més llarga a l'ordinador:

7. Un cop hagueu connectat la càmera al PC mitjançant el cable USB, el procediment que heu de seguir és similar al seguit en la pràctica 4 per a obrir la fotografia amb el Gimp.

Pràctica 6. Altres càmeres. La Sony Cyber shot

Un altre dels models de càmera de fotografia que hi ha als centres és la Sony Cyber shot. Tant aquest model compacte com el de la pràctica 7 (Canon) són els

models més estesos entre el gran públic, gràcies a la seva facilitat d'ús, l'excel·lent qualitat d'imatge que ofereix i el seu baix preu.

1. A diferència de la Mavica, la Cyber shot s'alimenta amb piles, no amb bateria, que podeu carregar amb el carregador de piles si són recarregables. Bateria i piles són dues maneres diferents de proporcionar l'energia necessària a la càmera. Vigileu la polaritat a l'hora de carregar-les. Les piles estaran llestes per a l'ús quan el llum groc de la dreta (fletxa blanca de la imatge) s'apagui.

2. Per ficar les piles dins la càmera, feu lliscar cap enfora la tapa del compartiment que hi ha al lateral dret de la màquina. Seguiu les indicacions de la polaritat.

3. Assegurau-vos que teniu col·locada la pastilla de memòria (*memory stick*), que és on queden enregistrades les dades. Fixeu-vos que la seva ubicació és al darrere de les piles, en una posició molt determinada. Porta una petita molla per facilitar-ne la introducció i l'extracció.

4. Engueu la càmera prement el botó **Power** que hi ha a la part superior. Vigileu que la roda de selecció del mode de càmera estigui en la posició de càmera, en verd, tal com mostra la foto inferior. Més endavant veureu què signifiquen aquests automatismes:

5. Feu la primera foto prement el botó superior del centre de la roda, com indica la fotografia, tenint en compte el següent:

el botó disparador té dues posicions, com la majoria de càmeres digitals. Fins a la meitat de recorregut, el botó acostuma a enfocar l'escena. De la meitat fins al final, és quan es dispara la fotografia. Per això és convenient prémer lentament, perquè pugui enfocar bé.

6. Un cop fets les fotografies inicials, les podeu veure a través de l'ordinador, sigui amb el Gimp o amb el mateix visor de fotografies del Windows. Per connectar la càmera a l'ordinador disposeu d'una connexió per USB, que va protegida per una tapa de plàstic. Només caldrà fer la connexió amb el fil corresponent.

Pràctica 7. Altres càmeres. La Canon Power Shot A610

Un altre dels models de càmera digital que hi ha als centres educatius és la Canon Power Shot. Tot seguit es fa una breu descripció del seu funcionament.

1. Les piles. Aquest model de càmera es ven sense piles ni bateria. Cal comprar-les; millor adquirir-les recarregables, perquè a la llarga us estalviareu diners, encara que també hagueu d'adquirir el carregador, si no en teniu.

Poseu-les al compartiment, que està en un lateral. N'hi van quatre.

2. La targeta de memòria. La targeta és del model 16 MB SD, que ve amb la capsa de la càmera. Fiqueu-la a la màquina, al compartiment lateral que li pertoca.

3. Posada en funcionament. El botó es troba a la part superior. La rodeta ha d'estar en la posició de **Auto**, per seleccionar els ajustaments automàtics, de moment.

4. Abans de fer la fotografia comproveu que esteu treballant en la posició de fotografia, no en la posició de reproductor. Amb el botó a càmera, en vermell

5. Per veure pel visor LCD (pantalla de cristall líquid [*liquid crystal display*]), obriu la pantalla, amb precaució. Si es pot girar i deixar-la enfonsada i visible, millor.

6. Ajusteu i cliqueu al botó disparador per fer la foto.

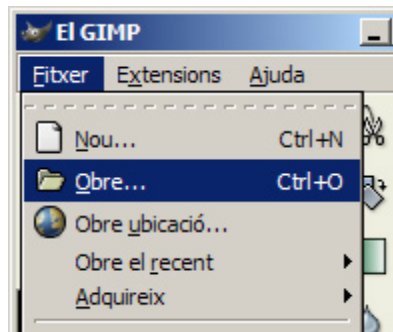
7. Per veure les fotografies que heu fet per la pantalla de l'ordinador, connecteu el fil USB al lateral de la càmera i poseu el botó en posició de reproducció. L'ordinador detecta la càmera i ja les podeu traspasar.

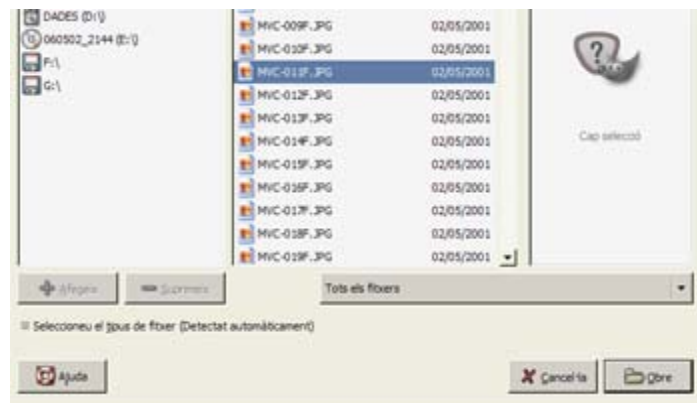
Pràctica 8. Passar una imatge de la càmera a un processador de text

L'última pràctica de la sessió 2 mostra com incorporar una fotografia guardada a l'ordinador a un arxiu de processador de text, qualsevol. El més important d'aquesta sessió és el procés de canviar la mida de la fotografia per donar-li el pes i mida adequats a l'arxiu de text.

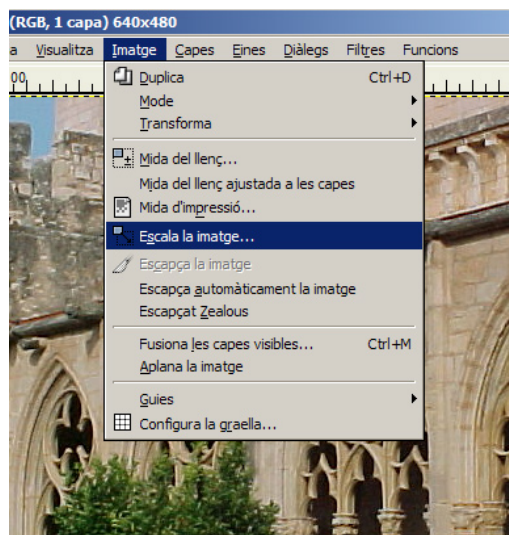
1. Obriu el Gimp i incorporeu una de les fotografies que acabeu de fer. Executeu el Gimp i seleccioneu:

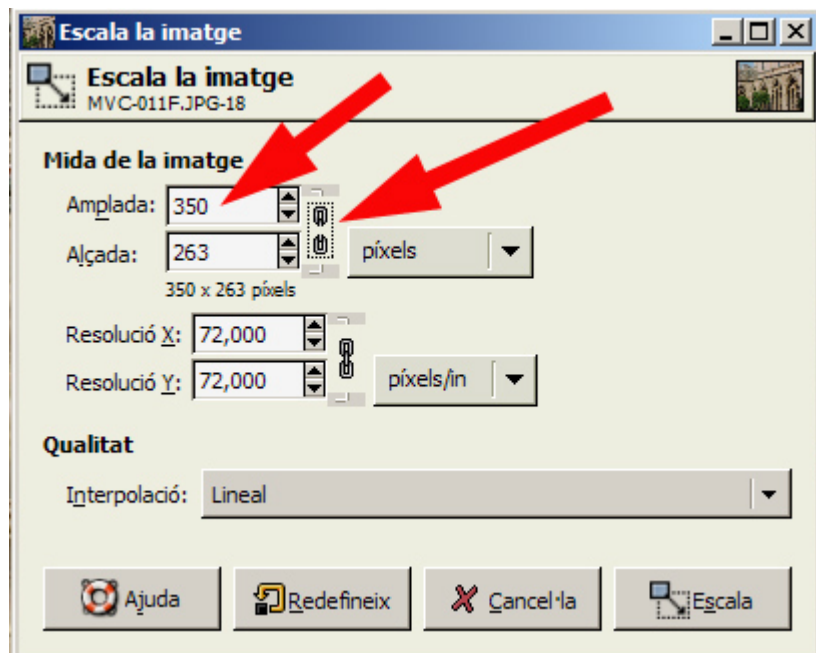
2. A la finestra, trieu la foto corresponent i feu clic a **Obre**:

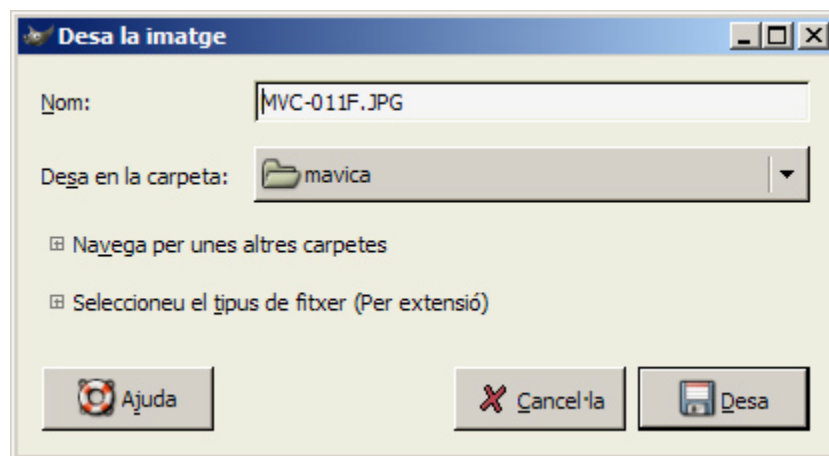
3. Un cop la nova fotografia oberta, seleccioneu l'opció **Escala la imatge**:

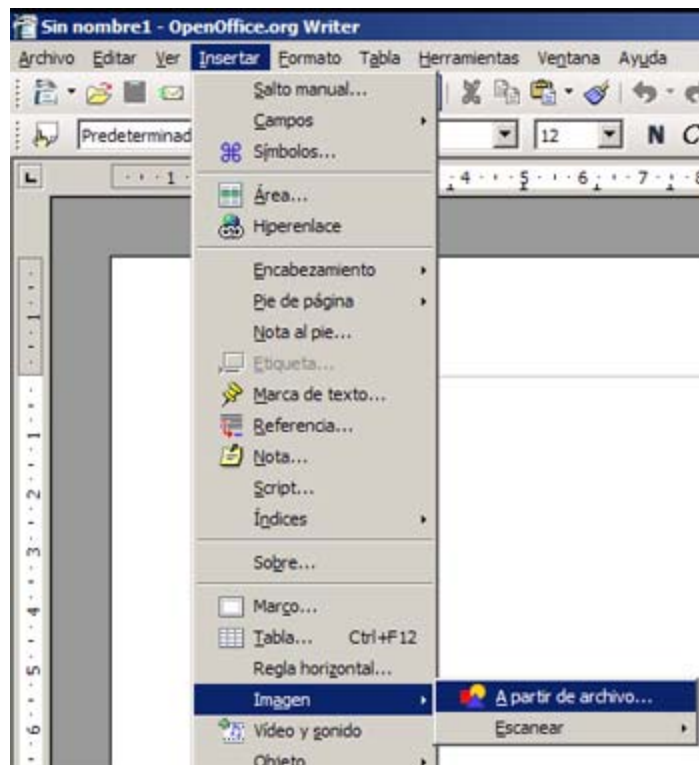
4. Ara us apareixerà un nou menú, on heu de triar la proporció en base a l'escala o a la seva mesura en píxels. Poseu a l'amplada una xifra de 350 píxels i feu un clic a la icona de la cadena de la dreta per tal que la mida sigui sempre proporcional entre amplada i alçada:

5. Un cop fet el canvi ja podeu exportar la imatge en format JPG (alguns d'aquests procediments s'expliquen detalladament més endavant). Podeu canviar la carpeta de destinació i el nom de l'arxiu fent clic a la finestra:

6. Un cop heu desat la imatge canviada al disc, obriu el processador de text que feu servir (aquí l'exemple és amb el Writer), i obriu un document nou. Ara ja es pot passar la imatge a través del menú:

7. Es poden fer moltes més operacions amb el Writer pel que fa a imatges, però és millor començar a poc a poc. Més endavant hi ha més material sobre el tema. Una de les finalitats d'aquesta pràctica és veure la utilitat de fer servir una mida d'imatge adequada al mitjà que esteu utilitzant. Feu la prova d'inserir una imatge original dins el Writer o un processador de text qualsevol i a continuació inseriu la mateixa fotografia amb una mida correcta o adequada al format. Compareu el pes dels dos arxius per veure'n les diferències. Passa el mateix amb el programa Impress.

